

## EDUSKUNNAN VASTAUS 155/2013 vp

### Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi aluehallintovirastoista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

#### *Asia*

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi aluehallintovirastoista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 114/2013 vp).

#### *Valiokuntakäsittely*

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 16/2013 vp).

#### *Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

## Laki

### aluehallintovirastoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 4 §:n 1 momentin 3 kohta sekä  
*lisätään* lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

#### 1 luku

#### **Yleiset säännökset**

#### 4 §

#### *Aluehallintovirastojen toimiala ja tehtävät*

Aluehallintovirastot hoitavat niille erikseen säädettyjä tehtäviä seuraavilla toimialoilla:

— — — — —  
3) koulutus-, lasten päivähoito-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimi;  
— — — — —

#### 6 a §

#### *Määräys tehdä tilapäisesti toisen aluehallintoviraston tehtäviä*

Aluehallintoviraston virkamies voidaan toisen aluehallintoviraston pyynnöstä asettaa tilapäisesti ja virkamiehen virkapaikkaa muuttamatta toisen aluehallintoviraston käytettäväksi. Päätöksen asiasta tekee nimittävä viranomainen. Jos aluehallintovirastot eivät pääse asiassa yhteisymmärrykseen, voi päätöksen tehdä myös toiminnallisesta ohjauksesta vastaava ministeriö. Päätöksessä on mainittava, missä laajuudessa virkamies on toisen aluehallintoviraston käytettävissä.

Virkamiehen vastaanottava aluehallintovirasto voi määrätä virkamiehen tekemään 1 momentissa tarkoitetussa laajuudessa vastaanottavalle

aluehallintovirastolle kuuluvia asianomaisen virkamiehen virkaa vastaavia tehtäviä. Pelastustoimen asioita hoitavan vastuualueen tehtävien ja ympäristölupa-asioita hoitavan vastuualueen tehtävien osalta määräyksen antaa kyseisen vastuualueen päällikkö.

Työsuojelun tehtäviä hoitavan vastuualueen virkamiehen määräämisestä tekemään toiselle aluehallintovirastolle kuuluvia tehtäviä säädetään työsuojeluhallinnosta annetun lain 3 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valtiovaraministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa koulutus-, lasten päivä-

hoito-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen tehtäviä hoitavien vastuualueiden päälliköiden virat. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa nimittää virkamiehet edellä tarkoitettuihin virkoihin. Nämä virat voidaan ne ensi kertaa täytettäessä täyttää ilman haettavaksi julistamista, jos niihin nimitetään aluehallintoviraston virkamies, joka hoitaa viraston koulutus- ja muun sivistystoimen toimialaan liittyviä tehtäviä tai aluehallintovirastoon siirtyvä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen virkamies, joka hoitaa keskuksen kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen toimialaan tai opilaitosrakentamiseen liittyviä tehtäviä.

## Laki

### elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 § seuraavasti:

#### 3 §

##### *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimiala ja tehtävät*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset hoitavat niille erikseen säädettyjä tehtäviä seuraavilla toimialoilla:

- 1) yrittäjyyden ja elinkeinotoiminnan edistäminen;
- 2) innovaatiot ja kansainvälistyvä liiketoiminta;
- 3) työmarkkinoiden toimivuus, työvoiman saatavuus ja työllisyys;
- 4) koulutus, osaaminen ja kulttuuri;
- 5) maahanmuutto, kotouttaminen ja hyvät etniset suhteet;
- 6) maatilatalous, kalatalous, maaseudun kehittäminen, eläintunnistusjärjestelmä sekä maa-

ja metsätalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja kasvinterveys;

- 7) energia ja sen tuotanto;
- 8) liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, maanteiden pito sekä julkisen liikenteen järjestäminen;
- 9) ympäristönsuojelu, alueiden käyttö, rakentamisen ohjaus, kulttuuriympäristön hoito, luonnon monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö sekä vesivarojen käyttö ja hoito;
- 10) palkkaturva-asiat;
- 11) eräät edellä mainittuihin tehtäviin liittyvät rakennerahasto- ja aluekehitystehtävät.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävänä on lisäksi:

- 1) ohjata ja valvoa 3 luvussa tarkoitettuja työ- ja elinkeinotoimistoja;
- 2) valmistella liikenteen peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointia;

3) valvoa yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa, tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä parantaa ympäristötietoutta, ehkäistä ja torjua ympäristövahinkoja ja -haittoja, huolehtia valtion vesitaloudellisista luvista ja yksityisoikeudellisista sopimuksista sekä huolehtia

ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen muista tehtävistä säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## Laki

### ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastoissa annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastoissa annetun lain (898/2009) 3 §:n 4 momentti seuraavasti:

3 §  
*Ratkaisukokoonpanot*

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

\_\_\_\_\_  
Ratkaisukokoonpanoon tai esittelijäksi voidaan määrätä virkamiehiä myös toisesta aluehallintovirastosta.

## Laki

### kirjastolain 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kirjastolain (904/1998) 6 §:n 3 momentti ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1449/2009, seuraavasti:

6 §

Valtakunnallisesta arvioinnista sekä valtakunnallisesta osallistumisesta kansainväliseen arviointiin päättää opetus- ja kulttuuriministeriö, joka vastaa arvioinnin toteutuksesta yhdessä aluehallintoviraston kanssa. Kunta on velvolinen osallistumaan tässä momentissa tarkoitettuun arviointiin.

7 §

Kirjasto- ja tietopalvelujen valtion hallintoviranomaisena toimii opetus- ja kulttuuriministeriö. Valtion alueellisena hallintoviranomaisena toimii aluehallintovirasto. Tarkempia sään-

nöksiä aluehallintoviraston tehtävistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat kirjasto- ja tietopalveluasiat sekä ennen tämän lain voimaantuloa tehty edellä tarkoitettuja asioita koskevat sopimukset ja sitoumukset ja niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän lain nojalla kuuluvat aluehallintovirastoille, siirtyvät lain voimaan tullessa toimivaltaiselle aluehallintovirastolle.

## Laki

### liikuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* liikuntalain (1054/1998) 2 §:n 2 momentti, 3 §, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 4 momentti, 8 §:n 4 momentti ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 momentti ja 10 § laissa 902/2009 ja 7 §:n 4 momentti laissa 662/2002, seuraavasti:

2 §

*Vastuut ja yhteistyövelvoitteet*

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa liikuntatoimen yleisestä johdosta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta liikunnan yhteistyössä valtionhallinnossa. Alueellisella tasolla nämä tehtävät kuuluvat alueelliselle liikuntatoimelle ja paikallistasolla kunnille.

3 §

*Alueellinen liikuntatoimi*

Alueellisella liikuntatoimella tarkoitetaan aluehallintovirastoa ja maakunnan liittojen aset-

tamia alueellisia liikuntaneuvostoja. Alueellisen liikuntatoimen tehtävistä sekä alueellisten liikuntaneuvostojen kokoonpanosta ja lukumäärästä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 §

*Alueellisen liikuntatoimen rahoitus*

Opetus- ja kulttuuriministeriö osoittaa alueellisen liikuntatoimen käyttöön vuosittain toimintamäärärahat, joiden käytöstä sovitaan aluehallintoviraston kanssa. Ministeriö voi osoittaa alueelliselle liikuntatoimelle myös muita määrärahoja edelleen avustuksina myönnettäviksi.

## 7 §

*Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset*

— — — — —  
 Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön toiminta liikunnan järjestämiseksi ja muu liikuntaa edistävä toiminta sekä se, miten järjestö ottaa toiminnassaan huomioon urheilun eettiset periaatteet. Erityisestä syystä myös muu liikunnan alalla toimiva valtakunnallinen järjestö voidaan hyväksyä avustuksen piiriin. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

— — — — —

## 8 §

*Liikuntapaikkojen valtionavustukset*

— — — — —  
 Ministeriön on myöntäessään avustuksia liikuntapaikkarakentamiseen pyydyttävä aluehallintoviraston ja valtion liikuntaneuvoston lausunto.

## 10 §

*Valtionapuviranomainen*

Valtionapuviranomainen 5—9 §:ssä tarkoitettujen avustusten osalta on opetus- ja kulttuuriministeriö. Sen estämättä, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 57 §:ssä säädetään, aluehallintovirasto toimii valtionapuviranomaisena muiden kuin kustannuksiltaan merkittävien perustamishankkeiden osalta. Toimivallan jaosta valtionapuviranomaisten välillä voidaan tarkemmin säätää valtioneuvoston asetuksella.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat liikuntatoimea koskevat asiat sekä ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt edellä tarkoitettuja asioita koskevat sopimukset ja sitoumukset ja niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän lain nojalla kuuluvat aluehallintovirastoille, siirtyvät lain voimaan tullessa toimivaltaiselle aluehallintovirastolle.

**Laki****nuorisolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* nuorisolain (72/2006) 3—6 § sekä 10 §:n 5 momentti, 12 §:n 2 momentti ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 14 § laissa 1453/2009, seuraavasti:

## 3 §

*Kehittäminen ja yhteistyö*

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on vastuu nuorisotyön ja -politiikan yleisestä kehittämisestä.

Aluehallintovirasto toimii nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevissa asioissa valtion aluehallintoviranomaisena. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy aluehallinnon nuorisotoimen tulostavoitteet yhdessä aluehallintoviraston kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on valtakunnan tasolla ja aluehallintovirastolla aluetasolla vastuu nuorisopolitiikan yhteensovittamisesta.

4 §

*Nuorisopolitiikan kehittämisohjelma*

Valtioneuvosto hyväksyy joka neljäs vuosi nuorisopolitiikan kehittämisohjelman. Kehittämisohjelma sisältää valtakunnalliset nuorisopolitiikan tavoitteet ja suuntaviivat aluehallintovirastojen ja kuntien nuorisopoliittiselle ohjelmatyölle. Kehittämisohjelmaa tarkistetaan tarvittaessa.

Kehittämisohjelman valmistelee opetus- ja kulttuuriministeriö yhteistyössä asianomaisten muiden ministeriöiden kanssa. Valmistelussa tulee kuulla nuorisotyön ja -politiikan keskeisiä tahoja.

Kehittämisohjelmasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §

*Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta*

Nuorisotyön ja -politiikan asiantuntijaelimenä on valtion nuorisoasiain neuvottelukunta, jonka asettaa valtioneuvosto. Neuvottelukunta toimii opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä. Neuvottelukunnalla voi olla jaostoja asioiden valmistelua varten.

Neuvottelukunnan tehtävänä on:

1) antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunto nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan otettavista asioista ja arvioida vuosittain nuorisopolitiikan kehittämisohjelman toteutumista;

2) tehdä esityksiä nuoria koskeviksi ohjelmiksi ja toimenpiteiksi;

3) tuottaa ajankohtaista tietoa nuorista ja heidän elinololoistaan.

Neuvottelukunnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 §

*Arviointi- ja avustustoimikunta*

Valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja valtakunnallisten nuorisotyön palvelujärjestöjen avustusasioissa opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelimenä on arviointi- ja avustustoimikunta, jonka asettaa valtioneuvosto. Toimikunta voi keskuudestaan asettaa jaostoja asioiden valmistelua varten.

Toimikunnan tehtävänä on:

1) tehdä vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle esitys valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja valtakunnallisten nuorisotyön palvelujärjestöjen valtionavustusten jaosta;

2) antaa vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunto valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja valtakunnallisten nuorisotyön palvelujärjestöjen avustuskelpoisuuksista hakemusten pohjalta;

3) antaa vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunto nuorisotyötä tekevien järjestöjen valtionavustusten jaosta;

4) tehdä opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä arviointeja avustettavien järjestöjen toiminnasta.

Toimikunnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

10 §

*Nuorisojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen valtionavustukset*

— — — — —  
Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy tämän pykälän nojalla avustettavat järjestöt.  
— — — — —

12 §

*Valtakunnallisten nuorisokeskusten valtionavustukset*

— — — — —  
Keskusten tulee toteuttaa tämän lain tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllisiä. Keskusten mahdollinen ylijäämä on käytettävä kes-

kusten sekä niiden palvelujen kehittämiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy hakemuksesta avustettavat kesukset tämän lain piiriin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi osoittaa aluehallintoviraston myönnettäväksi valtion talousarvioon otettuja avustusmäärärahoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat nuorisotoimea koskevat asiat sekä ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt edellä tarkoitettuja asioita koskevat sopimukset ja sitoumukset ja niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän lain nojalla kuuluvat aluehallintovirastoille, siirtyvät lain voimaan tullessa toimivaltaiselle aluehallintovirastolle.

## 14 §

### *Valtionapuviranomainen*

Valtionapuviranomaisena tässä laissa tarkoitussa asiassa on opetus- ja kulttuuriministeriö.

# Laki

## opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 40, 42, 57 ja 70 §, sellaisina kuin ne ovat, 40, 57 ja 70 § laissa 1511/2011 ja 42 § osaksi laissa 1511/2011, seuraavasti:

## 40 §

### *Valtionavustuksen hakeminen*

Perustamishankkeen valtionavustusta koskevat, valtionapuviranomaiselle osoitetut hakemukset tulee toimittaa aluehallintovirastolle sen vuoden loppuun mennessä, joka edeltää sitä vuotta, jonka talousarvion perusteella valtionavustusta haetaan, ellei opetus- ja kulttuuriministeriö toisin määrää. Hakemukseen tulee liittää arvio hankkeen toteuttamisajankohdasta.

kunnallisen rahoitussuunnitelman. Lasten päivähoidon perustamishankkeita koskeva suunnitelma laaditaan tarpeelliseksi ajaksi kerrallaan. Rahoitussuunnitelma sisältää suunnittelukautena toteutettaviksi tarkoitetut perustamishankkeet kalenterivuositain toteuttamisjärjestyksessä sekä arvion hankkeiden valtionavustuksista.

Perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaa varten aluehallintovirasto laatii koulutuksen ja muiden 1 ja 2 §:ssä mainittujen lakien mukaisen toiminnan järjestäjiltä saatujen ehdotusten perusteella ja oppilaitoshankkeiden osalta maakunnan liiton laatiman kiireellisyysjärjestyksen pohjalta luettelon toiminta-alueellaan toteutettaviksi aiotuista perustamishankkeista. Hankkeet merkitään luetteloon niiden arvioidussa kiireellisyysjärjestyksessä. Ehdotukset luetteloa varten on toimitettava aluehallintovirastolle luettelon laatimista edeltävän vuoden loppuun men-

## 42 §

### *Perustamishankkeiden rahoitussuunnitelma*

Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii vuosittain seuraavaa neljää vuotta varten opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeiden valta-

nessä. Lasten päivähoidon osalta luettelo voidaan laatia aluehallintovirastoille tehtävien hankemusten perusteella.

Rahoitussuunnitelma voidaan jättää laatimatta, jos perustamishankkeiden valtionavustuksiin käytettävissä oleva määräraha on vähäinen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi tehdä muutoksia rahoitussuunnitelmaan, jos perustamishankkeiden valtionavustuksiin osoitetaan lisämäärärahoja rahoitussuunnitelman vahvistamisen jälkeen.

57 §

*Valtionapuviranomainen*

Valtionapuviranomainen opetus-, päivähoido- ja kirjastoalan perustamishankkeita koskevissa asioissa sekä 45 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa on aluehallintovirasto.

Opetushallitus on valtionapuviranomainen:

1) opetuksen toiminnallista kehittämistä koskevissa asioissa;

2) ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen kehittämistä, kokeilua ja toiminnan käynnistämistä sekä toimintaan liittyviä tarpeellisia erityistehtäviä koskevissa asioissa;

3) 45 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 46 §:ssä tarkoitettuja valtionavustuksia koskevissa asioissa.

Valtionapuviranomainen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua työelämän kehittämis- ja palvelutehtävää koskevissa asioissa on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ruotsinkielisten koulutuksen järjestäjien osalta valtionapuviranomainen työelämän kehittämis- ja palvelutehtävää koskevissa asioissa on aluehallintovirasto.

Valtionapuviranomainen muissa tässä laissa tarkoitetuissa asioissa on opetus- ja kulttuuriministeriö.

Toimivallan jaosta valtionapuviranomaisten välillä voidaan tarkemmin säätää valtioneuvoston asetuksella.

70 §

*Valtionapuviranomainen perustamishankkeita koskevissa asioissa*

Sen estämättä, mitä 57 §:n 1 momentissa säädetään, opetus- ja kulttuuriministeriö hoitaa valtionapuviranomaisen tehtävät perustamishankkeissa, joihin se on myöntänyt valtionosuuden tai -avustuksen ennen lain voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, aluehallintovirasto hoitaa valtionapuviranomaisen tehtävät 1 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa mainittujen lakien sekä perusopetuslain, taiteen perusopetuksesta annetun lain ja kirjastolain mukaiseen perustamishankkeeseen suoritettun valtionosuuden tai -avustuksen palauttamista koskevassa asiassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevat asiat sekä ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt edellä tarkoitettuja asioita koskevat sopimukset ja sitoumukset ja niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän lain nojalla kuuluvat aluehallintovirastoille, siirtyvät lain voimaan tullessa toimivaltaiselle aluehallintovirastolle.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2013